

que per fidem tantum operatur. Sed de fide est ingentem inter utrumque existisse differentiam. « Si quis dixerit, » inquit conc. Trid., sess. 7, de Bapt., can. 1, « Baptismum » Joannis habuisse eandem vim cum Baptismo Christi; » anathema sit. » Idem patet ex pluribus textibus Scripturæ et Patrum testimoniis, in quibus clare ostenditur Baptismum Joannis fuisse ad pœnitentiam et ex opere operantis effectum produxisse, Baptismum vero Christi gratiam et dona Spiritus sancti ex opere operato dare. Ergo.

CAPUT SEXTUM.

DE SUBJECTO BAPTISMI.

Certum est solum hominem viatorem Baptismum suscipere posse, quocumque sensu intelligatur textus difficilis B. Pauli, I Cor. xv, 29 : *Alioquin quid facient qui baptizantur pro mortuis, si omnino mortui non resurgunt?* Sed homines viatores sunt parvuli vel adulti : de his et illis separatim dicemus.

ARTICULUS PRIMUS.

DE BAPTISMO PARVULORUM.

In diversis circumstantiis ex quibus variæ nascuntur quæstiones, spectari possunt infantes : itaque agemus 1º de baptizandis parvulis in genere; 2º de tempore ad quod Baptismus eorum differri possit; 3º de Baptismo parvulorum invitis parentibus, 4º de Baptismo fetus abortivi; 5º de Baptismo fetus nondum nati; 6º de operatione cæsarea; 7º de Baptismo monstrorum, et 8º de infantibus expositis et aliis domi baptizatis.

§ I. — De baptizandis parvulis in genere.

In duodecimo sæculo, Petrus de Bruis, cujus discipuli dicti sunt *Petrobrussiani*, et *Henriciani*, a quodam ex eis nomine Henrico, docebant Baptisma infantibus fidei et

doctrinæ Christianæ incapacibus collatum, esse nullum. In decimo sexto sæculo, Nicolaus *Stork*, primus Lutheri discipulus, principio magistri circa justificationem ex sola fide provenientem inhærens, docuit Baptisma infantum esse nullum, ac consequenter, post adeptum rationis usum, iterandum : unde sectatores ejus dicti sunt *Anabaptistæ*.

Quidam veteres, inter quos Tertullianus, lib. de Bapt., cap. 18, et S. Gregorius Nazianzenus, fatentes parvulos valide baptizari posse, nolebant tamen eos baptizari, extra periculum mortis, ante adultorum ætatem, tum ne periculo exponerentur sponsores, tum ut ipsi melius intelligerent obligationes Baptismo annexas. Erasmus, alterius progrediens, contendebat parvulos semel adultos interrogandos esse an promissiones nomine suo factas ratas habere vellent, et, si eas confirmare recusarent, proprio arbitrio dimittendos esse, nec ad vitam Christianam compellendos. Contra eos nobis probandum est 1º parvulos valide baptizari posse, 2º expedire eos baptizari.

PROPOSITIO PRIMA.

Parvuli valide baptizari possunt.

Prob. Propositio est de fide, et probatur traditione ac ratione.

1º *Est de fide*, ut pote definita in conc. Trid., sess. 7, de Bapt., can. 13 : « Si quis dixerit parvulos eo quod actum » credendi non habent, suscepto Baptismo, inter fideles » computandos non esse, ac propterea, cum ad annos » discretionis pervenerint, esse rebaptizandos, aut præ- » stare omitti eorum Baptisma, quam eos, non actu pro- » prio credentes, baptizari in sola fide Ecclesiæ; anathe- » ma sit. » Ergo 1º.

2º *Prob. traditione.* In memoriam revocanda sunt testimonia S. Cyp. et S. Aug. superius citata, p. 461, quibus addi potest sequens Origenis, in Epist. ad Rom., cap. vi : « Ecclesia ab Apostolis traditionem suscepit etiam » parvulis dare Baptismum. » Unde in Ecclesiis Latinis,

Græcis aliisque Orientalibus semper exstitit mos baptizandi parvulos. Ergo 2°.

3° *Prob. ratione.* Constat enim, ex propositione nostra superius, p. 465, probata, Baptismum necessarium esse necessitate mediæ ad salutem: aliunde certum est Deum velle salutem ipsorum infantium ante usum rationis decedentium: ergo 3°, etc. Ergo.

Solvuntur objectiones.

Obj. 1°. Ex verbis Christi, *Docete omnes gentes, baptizantes eos; qui crediderit et baptizatus fuerit, salvus erit,* fides præmittenda est Baptismo: atqui parvuli sunt incapaces fidei: ergo et Baptismi.

Dist. maj. Fides præmittenda Baptismo, pro adultis, *conc.*; pro infantibus, *nego maj.* Certum est quidem adultos baptizari non posse nisi credant: sed cum, ex una parte, Baptismus sit ad salutem omnino necessarius, et cum, aliunde, Deus, nedum excludat parvulos a salute, dixerit e contra: *Sinite parvulos, et nolite eos prohibere venire ad me; talium enim est regnum cælorum,* Matt. XIX, 14, concludendum est Baptismum ipsis valide administrari posse: ergo. Unde, ut notat S. Aug., qui aliena peccavit voluntate, aliena justificatur fide, videlicet fide Ecclesiæ; id est fide qua Ecclesia scit parvulos in Baptismo justificari. *Credidit in altero, quia peccavit in altero.* Serm. 294, cap. 11, n. 12.

Fides autem virtute Baptismi infunditur in parvulos. Parvuli christiane educati, a fide habituali ad fidem actua-lem insensibiliter transeunt, sicut a principiis ingenitis rationis ad actus rationales. Vide quæ diximus in Tractatu *de vera Ecclesia,* agendo de formatione actus fidei.

Obj. 2°. Repugnat graves obligationes Baptismo annexas alicui inscio imponi. Ergo.

R. Nego ant. Nam 1° filii tenentur servare multos contractus a patribus suis pro ipsis initos; 2° subjiuntur legibus patriæ in qua inscii nascuntur; 3° infantes apud Judæos graves contrahebant obligationes circumcisioni

annexas; cur repugnaret eos similiter apud nos contrahere obligationes per Baptismum impositas? 4° Omnes adulti qui volunt salvari, Baptismum suscipere tenentur: ergo nullus in infantia baptizatus conqueri potest injuriam sibi illatam fuisse, sed promissiones a sponsoribus pro ipso factas tenere obligatur, ut expresse definivit conc. Trid., sess. 7, de Bapt., can. 14.

Obj. 3°. Nullibi legitur in Scriptura infantes baptizatos esse, sed tantum adultos. Ergo.

R. 1°. *Forte negari posset antecedens:* in Actibus quippe Apostolorum legitur Paulum baptizasse 1° Lydiam purpurariam cum domo sua, Act. XVI, 15; 2° custodem carceris et domum ejus, Act. XXI, 15; 3° Stephani domum, I Cor. I, 16: quando autem tota domus baptizatur, valde probabile est etiam parvulos baptizatos esse. Ergo.

R. 2°. *Nego consequ.*, siquidem multa a Christo dicta vel instituta, ad nos per solam traditionem transmissa sunt, v. g., laicos ipsasque mulieres baptismum semper valide et quandoque licite administrare posse. Ergo.

PROPOSITIO SECUNDA.

Non solum valide, sed multum convenienter baptizantur parvuli.

Prob. 1° ex praxi Ecclesiæ, quæ parvulos semper baptizavit et baptizari voluit; 2° ex sanctis Patribus, qui, ut S. Cyp. et S. Aug. superius citati, parvulos recens natos baptizandos esse docuerunt; 3° ex ratione, quia parvuli salvari non possunt nisi baptizentur: unde Tertull., S. Greg. Naz. et alii veteres differendum esse Baptismum contententes, volebant tamen baptizari parvulos in periculo mortis constitutos: at, nisi omnes baptizentur, multi peribunt defectu Baptismi, ii scilicet qui quacumque de causa subito morientur; 4° quandiu non baptizantur, remanent in peccato, et immundo spiritui obnoxii sunt: atqui valde expedit ut ab hujusmodi servitute quamprimum liberentur, Christo inserantur et filii Dei constituentur. Ergo.

§ II. — De tempore quo parvuli baptizari debeant.

Ludovicus XIV. edicto anni 1698, præscripserat ut infantes intra viginti et quatuor horas post suam nativitatem baptizarentur: hæc præscriptio ab episcopis fuit adoptata, et in Ritualibus adhuc reperitur inscripta. Nullam quidem nunc habet vim in foro civili, sed in foro ecclesiastico ejusdem est roboris, præsertim in diœcesi Genomanensi, quia renovata fuit in synodo ann. 1788.

Solliciti ergo debent esse parochi, ut parvuli in sua parochia nati ipsomet die nativitatis vel saltem crastino baptizentur, et de hoc sæpe monere tenentur parochianos, privatim aut publice, prout opus erit.

Præter legem diœcesanam hoc præcipientem, æstimant theologi differre per longum tempus baptizare parvulum, etiam periclitari non apparentem, peccatum esse mortale: quid autem intelligendum sit per longum tempus, non sibi consentiunt; alii requirunt saltem unum mensem, alii quindecim aut viginti dies; alii e contra dicunt unum aut alterum diem absque causa sufficere; alii, ut *Tournely*, putant dilationem extendi non posse ultra quinque aut sex dies: verum communius docent dilationem decem vel undecim dierum grave constituere peccatum. Bened. XIV, Inst. 98, n. 3. et seq. S. Ligorius, l. 6, n. 118.

In diœcesibus autem in quibus speciali statuto præscribitur Baptismum intra viginti et quatuor horas conferri, non videtur a mortali excusari posse parochum aut vicarium qui, sine rationabili causa, parvulum ultra hoc tempus baptizandum remittit.

A mortali vero vel etiam ab omni culpa excusantur parentes qui, ut patrinum vel matrinam exspectent, Baptismum parvuli non periclitantis una aut altera die procrastinant, quamvis, si possent, dispensationem statuti ab episcopo petere deberent. Si per longius tempus exspectandum foret, petenda esset dicta dispensatio vel licentia conferendi Baptismum privatim et cæremonias differendi.

§ III. — De Baptismo parvulorum invitis eorum parentibus.

De validitate ejus non agitur: sive enim licite, sive illicitè parvulis, invitis parentibus, conferatur, validus est, ut patet: tota igitur quæstio est an et quando licite conferri possit. Plurima certa sunt, videlicet:

1° Si parentes fuerint baptizati, sive catholici, sive hæretici sint, sive schismatici, sive apostatæ, proles eorum, ipsis invitis, licite baptizari possunt; hujusmodi enim parentes, ratione Baptismi, et eorum proles, ratione nativitatis, ad Ecclesiam pertinent: ergo Ecclesia potest, absque injuria, proles istas baptizare et parentibus auferre, aliisve christiane educandos committere. Ita *Suarez*, *Layman*, *Natalis Alexander*, *Tournely*, *Drouin*, *Billuart*, *S. Ligorius*, etc. Verum, ut observat *Dens*, sæpe filii parentibus baptizatis sine maximis incommodis auferri non possunt; tunc eos baptizare non expedit. Aliunde, cum plerique hæretici et schismatici infantes suos baptizent, salus eorum non evidenter periclitatur.

2° Filii infidelium usum rationis habentes et Baptismum postulantes, invitis parentibus, tacite baptizari possunt, quia in iis quæ sunt juris divini, naturalis vel positivi, incipiunt esse suæ potestatis: sic *S. Th.*, 3 part., q. 68, art. 10, et cum illo generaliter theologi. Filii etiam minores, invitis parentibus sic baptizati, membra fiunt Ecclesiæ, quæ eos potest et debet ab infidelibus, ob periculum perversionis, segregare. Ita multi, et præsertim Bened. XIV, longa Instructione data die 28 feb. 1747, archiep. Tarsan. vices gerenti, n. 29.

3° Filii infidelium, non solum in extremo, ut quidam voluunt, sed probabilius in gravi mortis periculo, invitis et etiam reluctantibus parentibus, baptizari possunt ac debent, propter salutis necessitatem: hoc constat ex communi sensu doctorum, ex citata Instructione Bened. XIV, n. 7, et ex praxi missionariorum apud infideles degentium.

4° Filii infidelium extra curam parentum licite vel illicitè positi, vel ab eis projecti aut derelicti, nec in potestatem eorum reversuri, baptizari debent; similiter et per-

petuo amentes, licet in potestate parentum infidelium mansuri, quia nullum est periculum perversionis. Sic adhuc Bened. XIV, *ibid.* n. 9, et communiter auctores.

5° Licite baptizantur parvuli infidelium in bello capti, quia tunc lege belli ad parentes non pertinent. Sic iterum Bened. XIV, n. 7.

6° Similiter filii infidelium qui sunt mancipia Christianorum, invitis parentibus baptizari possunt, quia non ad parentes, sed ad dominos pertinent.

7° Item, si ex parentibus unus consentiat altero reluctantante, aut si, mortuo patre, avus consentiat matre renuente, proles baptizari potest: *Sic communiter theologi et Bened. XIV, ibid., n. 15 et 17.*

Nunc igitur quæstio est an baptizare liceat filios infidelium non periclitantes et in potestate parentum remanuros.

PROPOSITIO.

Filios infidelium, extra casus supra expositos, invitis parentibus baptizare non licet.

Prob. 1° ex decreto Congregationis Sancti Officii, diei 3 martii 1763, id prohibentis; 2° ex Bened. XIV, *Inst.* citata, n. 23; 3° ex S. Thoma et consensu omnium doctorum; 4° ex ratione; vel enim infantes infidelium baptizati parentibus relinquerentur, vel non: si prius, evidenti periculo perversionis et profanationis sacramenti exponerentur; si posterius, jus parentum violaretur. Ergo. 5° Consuetudo Ecclesiæ optima est regula de doctrina ejus judicandi; atqui « non habet hoc Ecclesiæ consuetudo » quod filii infidelium invitis parentibus baptizentur, » inquit S. Th., 3 part., q. 68, art. 10: ergo.

Dices 1°: Plurimi infantes ante usum rationis morientur, et si baptizati fuerint, salvabuntur: ergo licet eos invitis parentibus baptizare.

R. Nego conseq. ob duplicem rationem: 1° quia, licet plurimi morituri sint, de nullo in particulari mors certa est vel præsumenda: de unoquoque igitur in particulari affirmari potest quod sacramentum evidenti periculo ex-

poneretur; 2° quia Christum noluisse ex consuetudine Ecclesiæ merito colligitur. Ergo.

Dices 2°: Filius juste subtraheretur parentibus eum jugulare volentibus: ergo a fortiori eisdem subtrahi potest ne æternaliter pereat.

R. Nego conseq. et paritatem. Ratio disparitatis a voluntate Christi desumitur: efficere quidem potuisset Christus ut filii infidelium juste subtraherentur parentibus, quia, ut supremus Dominus, jura hominum transferre aut limitare potest. Scimus autem, ex doctrina et praxi Ecclesiæ, eum voluisse ut filii infidelium parentibus non subtraherentur causa Baptismi, ne forte, reluctantibus parentibus, inde orirentur graves perturbationes in ipsius religionis detrimentum; hoc nobis sufficere debet.

§ IV.— De Baptismo fetuum abortivorum.

Apud omnes constat fetum humanum ante partum naturalem anima rationali donari: unde Innocentius XI sequentem damnavit propositionem, n. 35, anno 1679: « Videtur probabile omnem fetum, quandiu in utero est, » carere anima rationali, et tunc primum incipere eandem habere cum paritur. »

Quo præcise tempore fetus animetur, non sibi consentiunt auctores: multi volunt animam non infundi nisi in corpus bene organis instructum; non requirunt tamen ut sit adauctum, roboratum et ad nativitatem idoneum. Unde, post Aristotelem, dicunt animam creari in maribus circa diem quadragesimum conceptionis, et in feminis circa diem octogesimum, quia in ea tantum ætate omnia incipiunt existere organa. Non videtur quo fundamento tanta instituat differentia inter animationem masculi et animationem feminæ; experientia enim constat gemellos diversi sexus bene formatos eodem partu nasci.

Cangiamila, auctor operis eruditi cujus titulus *Embryologia sacra*, 1 vol. in-f^o, multis exemplis probat fetus humanos longe ante quadragesimum diem animari, quod nunc fere omnes admittunt: quoniam vero nulla dari potest ratio cur animaretur die septimo, potius quam die

tertio vel secundo, ut plures volunt, valde probabile est illum animari in ipso conceptionis initio. Vide opus *Cangiamila*, vel ejus compendium auctore *Dinouart*, aut dissertationem theologicam de baptizandis abortivis, apud *Dens*, ad calcem *Tractatus de Baptismo*.

Hinc colligitur 1° fetum quantumvis parvum, si formam habeat humanam et vivat, baptizandum esse absolute; 2° si vestigia humanitatis aut vitæ sint dubia, baptizandum esse sub conditione: *Si tu es homo et vivis*; 3° aqua tepefacta utendum esse, si habeatur, ne fetus occidatur et etiam ante finitum baptisma moriatur; 4° productionem mulieris informem baptizandam esse sub conditione, quoties non constat eam non esse humanam, aut non esse animatam, et si, aperto involucro, inveniatur fetus certo humanus, baptizandus est sub conditione: *Si tu non es baptizatus*; 3° data opportunitate, monendam esse mulierem conjugatam, vel gravidam, intra confessionem, ut, si forte abortum experiatur, curet fetum gratia Baptismi non privandum.

§ V.— De Baptismo fetus nondum nati.

Ubi infans aliquam partem corporis emittit in lucem, et periculum mortis currere videtur, baptizandus est in ea parte, *ut supra vidimus*, p. 479.

Si ita maneat clausus in utero matris, ut aqua tangi nequeat, illicite tentaretur Baptismus, cum validus esse nequeat.

Verum, ex hypothesi quod aqua, manu vel instrumento, ad infantem in utero matris inclusum vel ad secundinas eum involventes introduci possit, valetne Baptismus sic administratus? Duplex est sententia.

Communiter antiqui et recentiores non pauci negaverunt, his præsertim innixi rationibus: 1° Per Baptismum renascimur, ex verbis Christi: *Nisi quis renatus fuerit, etc.*, et infans nondum natus renasci non potest: ergo. 2° Hanc sententiam ex professo defendit S. Th., 3 part., q. 68, art. 11, citans S. Aug. 3° Sic habet Rituale Romanum, tit. de Baptizandis parvulis: « Nemo in utero matris clau-

sus baptizari debet: » idem communiter statuunt alia Ritualia. Ergo.

Alii vero multi recentiores oppositam tenendam esse sententiam contendunt: 1° quia infans animatus, licet in utero matris adhuc inclusus, recte dici potest natus, per oppositionem ad nihilum, sicut angelus dixit de Christo in utero B. Virginis Mariæ concepto: *Quod enim in ea natum est de Spiritu sancto est*, Matth. 1, 20; 2° infans in utero matris sufficienter natus est ut peccatum originale contrahat: ergo et ut remedium contra illud peccatum ei applicetur; 3° Ritualia supponebant aquam ad infantem in sinu materno reclusum pervenire non posse: eorum igitur auctoritas nobis non adversatur; 4° ex doctorum conflictatione nascitur saltem dubium: at in dubio pars tutior est eligenda: ergo. Unde sapientissimus Bened. XIV, de Synodo diocæs., l. 7, cap. 5, n. 6, docet obstetrices hujusmodi infantem baptizare debere sub conditione, et si infans foras prodeat, iterum sub conditione baptizandum esse. Parochi igitur obstetrices et chirurgos, pro sua prudentia, monere debent de hoc munere ab ipsis, data occasione, implendo.

§ VI.— De Operatione cæsarea.

Hæc operatio vocatur cæsarea, vel a Julio Cæsare qui, ut refertur, per incisionem ex utero matris suæ in lucem editus est, vel a verbo *cædere*: fieri potest in muliere viva cujus partus judicatur impossibilis, vel in muliere mortua quæ est gravida. Pro utroque casu remittimus ad compendium Embryologiæ sacræ gallice scriptum, quod existit in calce Opusculi nostri diaconis et presbyteris destinati.

§ VII.— De Baptismo monstrorum.

Productio mulieris, quantumvis monstruosa, generatim baptizanda est vel absolute, si formam habeat humanam, v. g., caput et pectus; vel conditionate, si indicia humanitatis sint tantum dubia, et tunc adhibetur forma: *Si tu es capax, ego te baptizo*, etc. Si nulla appareant vestigia